

**RADA OCHRONY PRACY
przy Sejmie**

**Stanowisko Rady Ochrony Pracy
w sprawie kompleksowej informacji o zawodach jako instrumencie wspomagającym
dobór do zawodu i zatrudnienie**

Na posiedzeniu 10 września 2019 r. Rada Ochrony Pracy zapoznała się z informacjami i prezentacjami na temat kompleksowej informacji o zawodach (IoZ) jako instrumencie wspomagającym dobór do zawodu i zatrudnienie oraz wybór kierunku edukacji, przedstawionymi przez: Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Ministerstwo Edukacji Narodowej oraz Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej podkreśliło istotną rolę kompleksowej informacji o zawodach w systemie edukacji, wskazując w tym kontekście na szczególną funkcję projektu „Rozwijanie, uzupełnienie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnienie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – „INFODORADCA+”, przygotowanego wspólnie z CIOP-PIB. W ramach tego projektu powstają opisy zawodów, kompetencji zawodowych, możliwości doskonalenia zawodowego, a także możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

W zaprezentowanym materiale przygotowanym przez CIOP-PIB wskazano na znaczenie kompleksowej informacji o zawodach dla pracowników, pracodawców, jak i całego społeczeństwa. Podkreślono, że kompleksowa IoZ w sposób właściwy przekłada się na efektywny dobór do zawodu, co w dłuższej perspektywie może skutkować wzrostem zatrudnienia, większym zadowoleniem z wykonywanej pracy, wyższą motywacją zawodową i efektywnością pracowników. Usystematyzowana informacja o zawodach ma szczególne znaczenie w sytuacji realnego spadku stopy bezrobocia, rejestrowanego na przestrzeni ostatnich kilku lat, oraz związanego z tym wzrostu mobilności zawodowej.

Kompleksowa IoZ łączy w sobie treści dotyczące: rynku pracy, możliwości i warunków zatrudnienia pracowników (w tym pracowników z niepełnosprawnością), wymaganych kompetencji oraz ścieżek doskonalenia zawodowego. Właściwa informacja o zawodzie powinna odpowiadać na potrzeby klientów oraz instytucji rynku pracy, tj. zawierać dane przydatne zarówno osobom poszukującym pracy, jak i profesjonalistom udzielającym porad zawodowych.

Obecnie najbardziej obszernym źródłem wiedzy na temat współczesnych zawodów w Polsce są opisy powstałe w projekcie INFODORADCA+. W projekcie tym ujętych zostało 1000 zawodów, w tym 548 nowych – dotąd nieopisywanych. Opisy cechuje innowacyjna metodologia, wiążąca się z udziałem w pracach nad projektem grupy ekspertów mających doświadczenie branżowe i/lub kompetencje metodologiczne odnoszące się do tworzenia

informacji o danym zawodzie. Opracowany model informacji o zawodach jest zgodny z aktualnymi potrzebami rynku pracy i stanowi przydatne narzędzie wspomagające dobór zawodowy i zatrudnienie. Opisy powstałe w projekcie są dostępne na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia (<https://psz.praca.gov.pl/-/8880356-infodoradca-informacje-o-zawodach>), nad którym pieczę sprawuje Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Właściwy dobór zawodowy, dokonany w oparciu o kompleksową IoZ, z jednej strony może przyczynić się do wzrostu zatrudnienia, optymalizacji warunków pracy, a tym samym do poprawy szeroko pojmowanej jakości życia społeczeństwa. Z drugiej strony może być instrumentem do zwiększenia efektywności pracy, a także zmniejszania kosztów związanych z wypadkowością, absencją i „porzucaniem” pracy.

Instytut przedstawił także wyniki badań, zgodnie z którymi wykorzystanie opisów informacji o zawodach w instytucjach rynku pracy wynosi aż 99%. Według uzyskanych danych 97% badanych uznało kompleksową informację o zawodzie za narzędzie użyteczne w wyborze pracy.

Ministerstwo Edukacji Narodowej podkreśliło, że u podstaw świadomych wyborów uczniów i absolwentów leży odpowiednia informacja o zawodach, dotycząca możliwości kształcenia. Konsekwencją tego są działania w zakresie doradztwa zawodowego, podejmowane w szkołach i placówkach systemu oświaty. Dokonane ostatnio zmiany w systemie polskiego kształcenia zawodowego mają na celu dostosowanie go do potrzeb nowoczesnej gospodarki. Szczególne znaczenie ma w tym kontekście włączenie pracodawców w promocję szkolenia zawodowego w środowisku uczniów stojących przed wyborem szkoły. Poradnictwo zawodowe ma służyć popularyzacji szkolnictwa branżowego i odbudowie jego prestiżu, poprzez ukazanie perspektyw rozwoju dzięki doborowi ścieżki zawodowej do predyspozycji młodego człowieka.

W ocenie Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych opracowanie i wdrożenie kompleksowej informacji o zawodach odpowiada na potrzeby osób niepełnosprawnych (ON) zarówno poszukujących pracy, jak i planujących przekwalifikowanie.

Zwiększanie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych (ON) wymaga intensywnych działań systemowych i instytucjonalnych. Działania te, jak również ogólna poprawa sytuacji na rynku pracy przyniosły efekty w postaci systematycznego wzrostu zatrudnienia ON w ostatnich latach. Między rokiem 2015 a 2018 stopa bezrobocia ON spadła z 13% do 7,2%, zaś roczny wskaźnik zatrudnienia wzrósł o 3,7 proc. Te statystyki wskazują na poprawę, ale nadal widoczne są znaczne różnice między wskaźnikami dotyczącymi osób niepełnosprawnych, a tymi mierzącymi aktywność zawodową ogółu osób.

Po wysłuchaniu informacji oraz dyskusji Rada uznaje, że opracowane w ramach projektu INFODORADCA+ opisy zawodów i kompetencji są wartościowym instrumentem wspomagającym dobór do zawodu i zatrudnienie.

Uwzględniając powyższe, Rada uznaje za celowe:

1. Upowszechnianie opracowanych w ramach projektu INFODORADCA+ opisów zawodów, kompetencji zawodowych, możliwości doskonalenia zawodowego itp. wśród:
  - osób bezrobotnych i poszukujących pracy,
  - osób pracujących,
  - osób zmieniających zawód,
  - doradców zawodowych,
  - absolwentów szkół różnych szczebli
2. Wykorzystanie kompleksowej informacji o zawodach (IoZ) przez: instytucje rynku pracy, w tym Publiczne Służby Zatrudnienia (PSZ), a także: Ochotnicze Hufce Pracy (OHP), agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe, instytucje dialogu społecznego, instytucje partnerstwa lokalnego oraz klientów tych instytucji. Wykorzystanie tej informacji powinno stać się praktyką w takich podmiotach, jak gminne centra informacji, akademickie biura karier, szkolne ośrodki kariery, placówki kształcenia zawodowego i ustawicznego, organizacje pozarządowe zajmujące się problematyką rynku pracy oraz inne podmioty zainteresowane zawodoznawstwem.
3. Ujednolicenie opisów i baz wiedzy o zawodach, tworzonych przez różne ośrodki oraz organizacje i powierzenie prowadzenia powstałej w ten sposób platformy informacyjnej MRPiPS.
4. Włączenie pracodawców w promocję kształcenia zawodowego w środowisku uczniowskim poprzez dostarczanie informacji o perspektywach pracy i rozwoju w danym zawodzie.

**Przewodniczący
Rady Ochrony Pracy**

/-/ Poseł Janusz Śniadek

Warszawa, 15 października 2019 r.